

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทักษะของเด็กและเยาวชนที่มีต่อการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชนมาใช้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศึกษาทักษะของเด็กและเยาวชนที่มีต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการประชุมครอบครัวและชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ทำการศึกษา คือเด็กและเยาวชนที่มาเข้ารับการประชุมกลุ่มครอบครัวในปี พ.ศ. 2550 จำนวนทั้งสิ้น 120 คนรวมทั้งสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนที่มาเข้ารับการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชน 3 คน สถิติที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษา พบว่าการนำวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาใช้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น อาจมีช่องทางในการดำเนินการได้ดังนี้ คือ เป็นกรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องตามความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจ ภายใต้หลักเกณฑ์ว่า เป็นการกระทำผิดอาญาที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี เด็กหรือเยาวชนอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้อง และเด็กหรือเยาวชนยินยอมอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ส่วนในด้านทักษะของเด็กและเยาวชนที่มีต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครนั้น พบว่า ในข้อมูลทั่วไป ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 18-19 ปี มีระดับการศึกษาที่ชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาล มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคกลางพักอยู่ในย่านที่พักอาศัย กระทำผิดในคดีอื่น ๆ เช่น ขับรถประมาท การพนัน ลิขสิทธิ์ ปลอมแปลงบัตรประชาชน ฯลฯ มีอายุขณะกระทำผิดประมาณ 16-17 ปี ส่วนใหญ่พักอยู่กับบิดามารดา และเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนถูกจับกุมซึ่งมีความสนิทสนมกับบิดามารดามาก เมื่อมีปัญหาไม่สบายใจก็จะปรึกษาบิดามารดาบ่อยมาก บิดามารดาจะให้โอกาสได้อธิบายเหตุผลก่อนลงโทษพอสมควร บิดามารดาจะมีเหตุผลในการลงโทษหรือให้รางวัลพอสมควร และบิดามารดาไม่เคยลงโทษรุนแรงเมื่อกระทำผิดเลย สำหรับทักษะของเด็กและเยาวชนที่มีต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนนั้นแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านหลักการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านนี้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนมีความคิดเห็น และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักในการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนได้เป็นอย่างดี ส่วนด้านวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน นั้น พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการประชุมกลุ่มครอบครัวเป็นอย่างดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ด้านหลักการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดให้เด็กที่กระทำผิดที่เข้ารับการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในวงประชุม เพื่อทำให้ทราบแนวคิดใหม่ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้พูดในสิ่งที่อยากจะพูดมากขึ้นเพื่อให้ได้พหุชนาถึงความรู้สึกผิด ความละเอียดต่อสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป รวมทั้งเรื่องที่เขาได้มีโอกาสกลับตัวเพราะการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เขาได้จดจำ และเตือนจิตใจอยู่เสมอว่าจะไม่กระทำผิดอีก อันเป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำด้วยตัวของเขาเอง ควรเพิ่มเติมในการให้คำมั่นสัญญาของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ทุกคนในวงประชุมได้รับทราบ และมีความมั่นใจในตัวเขาว่าจะกลับตนเป็นคนดี เพื่อเป็นการช่วยย้ำเตือนจิตใจให้เขาพึงปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดี ส่วนในด้านวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวควรเพิ่มเวลาการประชุมให้มากขึ้นเพื่อได้สร้างบรรยากาศความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อความสมานฉันท์ยิ่งขึ้น ควรรักษาบรรยากาศดี ๆ ในการประชุมเอาไว้ เพราะไม่เป็นการสร้างความกดดันให้แก่เด็กและไม่ขู่บังคับใช้วิธีการเข้มงวดวางอำนาจกับเด็ก พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการในวงประชุมเพิ่มแนวคิดที่เป็นสาระในการประชุมให้มากขึ้น เพื่อเด็กและเยาวชนจะได้เชื่อฟังและนำไปปฏิบัติตาม ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ทั้งกับตัวเด็กเองและการพัฒนาการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน รวมทั้งควรพูดอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้เขาจดจำ และปฏิบัติตนในทางที่ดี รวมทั้งเพิ่มจำนวนผู้ปกครองเพื่อไปร่วมเป็นกำลังใจให้กับเด็กและเยาวชนได้มากขึ้น เพื่อจะได้ทำให้เด็กและเยาวชน ได้มีกำลังใจไม่รู้สึกกดดันกับการประชุม อีกทั้งเป็นการให้เด็กรู้สึกเกรงใจผู้ปกครอง เพราะไม่ต้องการให้ผู้ปกครองหรือพ่อแม่เขาต้องผิดหวัง เสียใจต่อการกระทำของเขาอีก ส่วนในประเด็นสุดท้าย ควรให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่มาร่วมประชุมใช้คำพูดอ่อนโยนนิมนต์กับเด็ก งดใช้คำพูดรุนแรง แข็งกร้าว และตำหนิเด็ก เพื่อเป็นการให้กำลังใจกับเด็กให้เขาได้มีโอกาสทำดีกลับตนเป็นคนดี และไม่ถือเป็นการตอกย้ำซ้ำเติมความรู้สึกของเด็กด้วย